Tantroktam rAtrisUktam

તન્ત્રોક્તં રાત્રિસૂક્તમ્

Document Information

Text title : raatri suktam

File name : raatrisuukta2.itx

Category : sUkta, devii, otherforms, svara, devI

Location : doc_devii

Transliterated by : NA, Aruna Narayanan

Proofread by : NA, Aruna Narayanan

Description-comments : A prayer to the Goddess for joyful sleep.

Latest update : November 15, 2020

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 21, 2020

sanskritdocuments.org

તન્ત્રોક્તં રાત્રિસૂક્તમ્

વિશ્વેશ્વરીં જગદ્ધાત્રીં સ્થિતિસંહારકારિણીમ્ ।
નિદ્રાં ભગવતીં વિષ્ણોરતુલાં તેજસઃ પ્રભુઃ ॥ ૧॥

બ્રહ્મોવાચ –
ત્વં સ્વાહા ત્વં સ્વધાત્વં હિ વષટ્કારઃ સ્વરાત્મિકા ।
સુધા ત્વમક્ષરે નિત્યે ત્રિધા માત્રાત્મિકા સ્થિતા ॥ ૨॥

અર્ધમાત્રા સ્થિતા નિત્યા યાનુચ્ચાર્યા વિશેષતઃ ।
ત્વમેવ સન્ધ્યા સાવિત્રી ત્વં દેવી જનની પરા ॥ ૩॥

ત્વયૈતદ્ધાર્યતે વિશ્વં ત્વયૈતત્સૃજ્યતે જગત્ ।
ત્વયૈતત્પાલ્યતે દેવિ ત્વમત્સ્યન્તે ચ સર્વદા ॥ ૪॥

વિસૃષ્ટૌ સૃષ્ટિરૂપાત્વમ્ સ્થિતિરૂપા ચ પાલને ।
તથા સંહૃતિરૂપાન્તે જગતોઽસ્ય જગન્મયે ॥ ૫॥

મહાવિદ્યા મહામાયા મહામેધા મહાસ્મૃતિઃ ।
મહામોહા ચ ભવતી મહાદેવી મહાસુરી ॥ ૬॥

પ્રકૃતિસ્ત્વં ચ સર્વસ્ય ગુણત્રયવિભાવિની ।
કાલરાત્રિર્મહારાત્રિર્મોહરાત્રિશ્ચ દારુણા ॥ ૭॥

ત્વં શ્રીસ્ત્વમીશ્વરી ત્વં હ્રીસ્ત્વં બુદ્ધિર્બોધલક્ષણા ।
લજ્જા પુષ્ટિસ્તથા તુષ્ટિસ્ત્વં શાન્તિઃ ક્ષાન્તિરેવ ચ ॥ ૮॥

ખડ્ગિની શૂલિની ઘોરા ગદિની ચક્રિણી તથા ।
શઙ્ખિની ચાપિની બાણભુશુણ્ડીપરિઘાયુધા ॥ ૯॥

સૌમ્યા સૌમ્યતરાશેષસૌમ્યેભ્યસ્ત્વતિસુન્દરી ।
પરાપરાણાં પરમા ત્વમેવ પરમેશ્વરી ॥ ૧૦॥

યચ્ચ કિઞ્ચિત્ ક્વચિદ્વસ્તુ સદસદ્વાખિલાત્મિકે ।

તસ્ય સર્વસ્ય યા શક્તિઃ સાત્વં કિં સ્તૂયસે તદા ॥ ૧૧॥

યયા ત્વયા જગત્સ્રષ્ટા જગત્પાત્યત્તિ યો જગત્ ।
સોઽપિ નિદ્રાવશં નીતઃ કસ્ત્વાં સ્તોતુમિહેશ્વરઃ ॥ ૧૨॥

વિષ્ણુઃ શરીરગ્રહણમહમીશાન એવ ચ ।
કારિતાસ્તે યતોઽતસ્ત્વાં કઃ સ્તોતું શક્તિમાન્ભવેત્ ॥ ૧૩॥

સા ત્વમિત્થં પ્રભાવૈઃ સ્વૈરુદારૈર્દેવિ સંસ્તુતા ।
મોહયૈતૌ દુરાધર્ષાવસુરૌ મધુકૈટભૌ ॥ ૧૪॥

પ્રબોધં ન જગત્સ્વામી નીયતામચ્યુતો લઘુ ।
બોધશ્ચ ક્રિયતામસ્ય હન્તુમેતૌ મહાસુરૌ ॥ ૧૫॥

॥ ઇતિ તન્ત્રોક્તં રાત્રિસૂક્તમ્ ॥

યા દેવી સર્વભૂતેષુ નિદ્રારૂપેણ સંસ્થિતા ।
નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમસ્તસ્યૈ નમો નમઃ ॥

॥ ઇતિ॥

તન્ત્રોક્તં રાત્રિસૂક્તં હિન્દી ભાવાર્થ

જો ઇસ વિશ્વ કી અધીશ્વરી, જગત્ કો ધારણ કરનેવાલી, સંસાર કા પાલન ઔર સંહાર કરનેવાલી તથા તેજઃસ્વરૂપ ભગવાન્ વિષ્ણુ કી અનુપમ શક્તિ હૈં, ઉન્હીં ભગવતી નિદ્રાદેવી કી ભગવાન્ બ્રહ્મા સ્તુતિ કરને લગે ॥ ૧॥

બ્રહ્માજી ને કહા - દેવિ! તુમ હી સ્વાહા, તુમ હી સ્વધા ઔર તુમ હી વષટ્કાર હો । સ્વર ભી તુમ્હારે હી સ્વરૂપ હૈં । તુમ હી જીવનદાયિની સુધા હો । નિત્ય અક્ષર પ્રણવ મેં અકાર, ઉકાર, મકાર - ઇન તીન માત્રાઓં કે અતિરિક્ત જો બિન્દુરૂપા નિત્ય અર્ધમાત્રા હૈ, જિસકા વિશેષરૂપ સે ઉચ્ચારણ નહીં કિયા જા સકતા, વહ ભી તુમ હી હો । દેવિ! તુમ હી સંધ્યા,સાવિત્રી તથા પરમ જનની હો ॥ ૨-૩॥

દેવિ! તુમ હી ઇસ વિશ્વ-બ્રહ્માણ્ડ કો ધારણ કરતી હો। તુમ સે હી ઇસ જગત્ કી સૃષ્ટિ હોતી હૈ । તુમ હી સે ઇસકા પાલન હોતા હૈ ઔર સદા તુમ હી કલ્પ કે અન્ત મેં સબકો અપના ગ્રાસ બના લેતી હો ॥ ૪॥

જગન્મયી દેવિ! ઇસ જગત્ કી ઉત્પત્તિ કે સમય તુમ સૃષ્ટિરૂપા હો, પાલન કાલ મેં સ્થિતિરૂપા હો તથા કલ્પાન્ત કે સમય સંહારરૂપ ધારણ કરનેવાલી હો ॥ ૫॥

તુમ હી મહાવિદ્યા, મહામાયા, મહામેધા, મહાસ્મૃતિ, મહામોહરૂપા, મહાદેવી ઔર મહાસુરી હો ॥ ૬॥

તુમ હી તીનોં ગુણોં કો ઉત્પન્ન કરનેવાલી સબકી પ્રકૃતિ હો । ભયંકર કાલરાત્રિ, મહારાત્રિ ઔર મોહરાત્રિ ભી તુમ હી હો ॥ ૭॥

તુમ હી શ્રી, તુમ હી ઈશ્વરી, તુમ હી હ્રી ઔર તુમ હી બોધસ્વરૂપા બુદ્ધિ હો । લજ્જા, પુષ્ટિ, તુષ્ટિ, શાન્તિ ઔર ક્ષમા ભી તુમ હી હો ॥ ૮॥

તુમ ખડ્ગધારિણી, શૂલધારિણી, ઘોરરૂપા તથા ગદા, ચક્ર, શંખ ઔર ધનુષ ધારણ કરનેવાલી હો । બાણ, ભુશુણ્ડી ઔર પરિઘ - યે ભી તુમ્હારે અસ્ત્ર હૈં ॥ ૯॥

તુમ સૌમ્ય ઔર સૌમ્યતર હો - ઇતના હી નહીં, જિતને ભી સૌમ્ય એવં સુન્દર પદાર્થ હૈં, ઉન સબકી અપેક્ષા તુમ અત્યધિક સુન્દરી હો । પર ઔર અપર - સબસે પરે રહનેવાલી પરમેશ્વરી તુમ હી હો ॥ ૧૦॥

સર્વસ્વરૂપે દેવિ! કહીં ભી સત્-અસત્ રૂપ જો કુછ વસ્તુએઁ હૈં ઔર ઉન સબકી જો શક્તિ હૈ, વહ તુમ હી હો। ઐસી અવસ્થા મેં તુમ્હારી સ્તુતિ ક્યા હો સકતી હૈ ? ॥ ૧૧॥

જો ઇસ જગત્ કી સૃષ્ટિ, પાલન ઔર સંહાર કરતે હૈં, ઉન ભગવાન્ કો ભી જબ તુમ ને નિદ્રા કે અધીન કર દિયા હૈ, તબ તુમ્હારી સ્તુતિ કરને મેં યહાં કૌન સમર્થ હો સકતા હૈ ? ॥ ૧૨॥

મુઝકો, ભગવાન્ શંકર કો તથા ભગવાન્ વિષ્ણુ કો ભી તુમને હી શરીર ધારણ કરાયા હૈ; અતઃ તુમ્હારી સ્તુતિ કરને કી શક્તિ કિસમેં હૈ ? ॥ ૧૩॥

દેવિ! તુમ તો અપને ઇન ઉદાર પ્રભાવોં સે હી પ્રશંસિત હો। યે જો દોનોં દુર્ધર્ષ અસુર મધુ ઔર કૈટભ હૈં, ઇનકો મોહ મેં ડાલ દો ઔર જગદીશ્વર ભગવાન્ વિષ્ણુ કો શીઘ્ર હી જગા દો । સાથ હી ઇનકે ભીતર ઇન દોનોં મહાન્ અસુરોં કો માર ડાલને કી બુદ્ધિ ઉત્પન્ન કર દો ॥ ૧૪-૧૫॥

॥ ઇસ પ્રકાર તન્ત્રોક્ત રાત્રિસૂક્ત સમ્પૂર્ણ હુઆ ॥

જો દેવિ સબ પ્રાણિયોં મેં નિદ્રારૂપ સે સ્થિત હૈં,
ઉનકો નમસ્કાર, ઉનકો નમસ્કાર, ઉનકો બારંબાર નમસ્કાર હૈ ॥

Proofread by Aruna Narayanan

Tantroktam rAtrisUktam
pdf was typeset on November 21, 2020

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*